

Ks. Jacek NEUMANN

NOWA EWANGELIZACJA JAKO ODPOWIEDŹ KOŚCIOŁA NA WYZWANIA WSPÓŁCZESNEGO ŚWIATA

Treść: 1. Wartość ewangelizacji; 2. Dlaczego nowa ewangelizacja?; 3. Nowa ewangelizacja jako „ożywiający” przepowiadanie Kościoła; 4. Konieczność zachowania wartości tradycji chrześcijańskiej; 5. Świadectwo Prawdy w głoszeniu i w służbie.

Nowa ewangelizacja jako zasadniczy element misji Kościoła, uwzględniający coraz to nowe pojawiające się w życiu świata okoliczności i zdarzenia, stanowi proces niezwykle złożony i dynamiczny¹. Swoją tematyką obejmuje on aspekty odnowy człowieka, świadectwa wiary, wyraźnego głoszenia Ewangelii, odważnego wejścia we wspólnotę życia społecznego, aprobowania znaków czasu, inicjatywę czynnego apostołstwa². W tym procesie ważnym staje się uwzględnienie nie tylko tego, co stanowi różnorodność relacji, lecz przede wszystkim tego, co stanowi rzeczywistość wzajemnie uzupełniających się inicjatyw i zdarzeń. Poprzez właściwe rozeznanie każdej okoliczności, sytuacji i istniejących warunków integrujących *nową ewangelizację* zachodzi sposobność poznania tego, czym rzeczywiście dysponuje Kościół w konfrontacji z wymogami *czasu i miejsca*³. Od decyzji, sposobu przekazu, formy użytych racji uzależniony jest w znacznym stopniu ze strony człowieka motyw jego reakcji akceptującej naukę Kościoła lub jej negacji.

1. Wartość ewangelizacji

Oprócz *katechezy* istnieje w Kościele jeszcze jedna forma posługi Słowa, mianowicie – *ewangelizacja*. Pojęcie to jest zazwyczaj rozpatrywane w dwóch różnych znaczeniach: węższym i szerszym. W znaczeniu węższym *ewangelizacja* jest przepowiadaniem o charakterze misyjnym, które ma na uwadze zapoczątkowanie wiary, a więc

¹ Por. JAN PAWEŁ II, Encyklika *Fides et ratio*, n.103, w: *Encykliki Ojca Świętego Jana Pawła II*, Kraków 2000, 1193.

² Por. JAN PAWEŁ II, Encyklika *Evangelium vitae*, n.29-33, w: *Encykliki Ojca Świętego Jana Pawła II*, dz. cyt., 880-886.

³ Por. JAN PAWEŁ II, Encyklika *Redemptor hominis*, n.14-15, w: *Encykliki Ojca Świętego Jana Pawła II*, dz. cyt., 35-41; por. K. GÓŹDŹ, "Narodziny nowej ewangelizacji", w: *Nowa ewangelizacja odpowiedzią na wyzwania obecnego czasu*, Lublin 1993, 3-6.

zmierza ku temu, by ludzie przyjęli Słowo Boże. Jest ona pierwszym głoszeniem Ewangelii. W znaczeniu szerokim przez *ewangelizację* rozumie się jakąkolwiek formę głoszenia i przepowiadania orędzia Bożego utożsamianą z posługą Słowa⁴. Jan Paweł II w swojej adhortacji apostołskiej *Catechesi tradendae* posługuje się pojęciem *ewangelizacji* w obu tych znaczeniach.⁵

Ewangelizacja jest chronologicznie pierwszą, a zarazem najbardziej fundamentalną formą przepowiadania wiary, podczas której dochodzi do wstępnego zetknięcia się słuchaczy z orędziem wiary. Jej głównym celem jest nawrócenie i zapoczątkowanie wiary. Dlatego *ewangelizacja* jest skierowana w sposób szczególny do pogan i niewierzących, a więc do tych, którzy nie zetknęli się jeszcze bliżej ze zbawczym orędziem Jezusa Chrystusa. Ta forma przepowiadania była bardzo szeroko rozpowszechniona w początkach chrześcijaństwa, kiedy chodziło głównie o nawrócenie pogan⁶. Poprzedzała ona zawsze *katechezę*, czyli już bardziej systematyczny i pogłębiony przekaz nauki wiary.

Z biegiem czasu, w miarę postępującej chrystianizacji, traciła ona coraz więcej na znaczeniu, ustępując miejsca innym formom przekazywania wiary, jakkolwiek była w takiej czy innej postaci zawsze obecna. Szczególniejszego znaczenia nabrała *ewangelizacja* ponownie w czasach nam współczesnych⁷. Rozprzestrzeniające się zubożenie religijne zwróciło teologom i duszpasterzom na nowo uwagę na problem *ewangelizacji*, nie tylko jako konieczność duszpasterską, lecz także na oryginalną i pierwotną formę przepowiadania wiary⁸. *Ewangelizacja* stała się także ideą przewodnią pontyfikatu Jana Pawła II, zwłaszcza w jego nauczaniu na progu nowego *tysiąclecia*, co znalazło swój wyraz w zawołaniu *Jubileuszowego Roku Świętego - Ewangelizacja 2000*.⁹

To, co wyróżnia *ewangelizację* z katalogu różnych form oddziaływania i formacji społeczności, jest bez wątpienia jej charakter wskazujący na relacje nadprzyrodzone człowieka z Bogiem. *Ewangelia* oznacza *Dobrą Nowinę*, dlatego też dzieło *ewangelizacji* nie znajduje dla siebie w katalogu różnych filozofii i nauk społecznych równego sobie odpowiednika w polemice o sposób głoszenia Bożego orędzia o zbawieniu¹⁰. Podyktowane jest to tym, że nie można stosować zamiennie określeń terminologii *głoszenia Dobrej Nowiny* o zbawieniu i *głoszenia gróźb* czy *szantażowania moralnego*. W Ewangelii pojęcie *głoszenie* wskazuje na *zapowiedź*, tak jak określenie *wyrok* da się właściwie zrozumieć tylko wtedy, gdy uwzględni się dar ofiarowanego przez Boga

⁴ Por. J. CHARYTAŃSKI, "Katecheza jako forma ewangelizacji", w: *Katecheza po Soborze Watykańskim II w świetle dokumentów Kościoła*, red. W. KUBIK, t. 1, Warszawa 1985, 194-196.

⁵ Por. JAN PAWEŁ II, *Adhortacja apostołska Catechesi tradendae*, Watykan 1979, n. 18-19.

⁶ Por. R. MURAWSKI, *Wczesnochrześcijańska katecheza*, Płock 1999.

⁷ Por. J. CHRAPEK, "Kościół wobec środków społecznego komunikowania", *Ethos* 2(1989) nr 2, 231-233.

⁸ Por. JAN PAWEŁ II, "Orędzie na XIX Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu", *L'Osservatore Romano* 6(1985) nr 4, 7.

⁹ Por. J. BAGROWICZ, "Kościół w katechezie", *CT* 46 (1976) 197-206.

¹⁰ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie: „Wartość zaangażowania w rzeczywistość doczesną” z 13.XII.2000, *L'Osservatore Romano* 22(2001) nr 3, 38-39.

zbawienia. Tak też na tyle *adwent* Królestwa Bożego w *przepowiadaniu* Jezusa jest oznajmianiem *Dobrej Nowiny*, na ile *przepowiadanie* apostołskie o śmierci i zmartwychwstaniu Chrystusa jest *Ewangelią*. „Gdy Jan został uwięziony, Jezus przyszedł do Galilei i głosił Ewangelię Bożą. Mówił: „Czas się wypełnił i bliskie jest królestwo Boże. Nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię” (Mk 1, 14-15). „Przypominam, bracia, Ewangelię, którą wam głosiłem, którąście przyjęli i w której teraz trwacie. Przez nią również będziecie zbawieni, jeśli ją zachowacie tak, jak wam rozkazałem [...], że Chrystus umarł – zgodnie z Pismem – za nasze grzechy, że został pogrzebany, że zmartwychwstał trzeciego dnia zgodnie z Pismem” (Dz 15, 1-4). Z kontekstu tego przekazu wynika najważniejszy obowiązek Kościoła, jakim jest ukazywanie światu w *formie ewangelizującej* Chrystusa Zbawiciela. W tym przejawia się także przesłanie o Bogu miłosiernym, którego miłosierdzie rozciąga się „z pokolenia na pokolenie” (por. Łk 1, 50), a w obrazie dobrego Samarytanina dostrzega Kościół zrozumiął dla siebie gest *pochylenia się* nad ranami człowieka i całej ludzkości (por. Łk 10, 25-37). Dlatego poprzez *głoszenie Dobrej Nowiny* staje się tak ważne dla Kościoła posiadanie zdolności rozumienia doświadczanego zbawienia¹¹.

Ewangelizacja inspiruje nad wyraz twórczo człowieka, by on wracając do początków swej wiary i w kształtowanej swej świadomości religijnej potrafił rozeznaczyć te wartości, które pochodzą od Boga i które ku Niemu prowadzą. W tym świetle nabiera właściwej wymowy to, co stanowi przedmiot wiary człowieka i powód jego powrotu do Boga po popełnionym grzechu¹². Dlatego tak ważnym staje się rozeznaczenie przez człowieka daru Bożej pomocy, który jest dla duszy ludzkiej zarazem źródłem i gwarancją rodzącej się w nim na nowo Bożej miłości w wymiarze pokoju, nadziei i radości (por. Dz 2, 14-41).

Opisana przez Dzieje Apostolskie pierwsza *ewangelizacja apostołska* akcentuje szczególny charakter powstającego Kościoła. Specyfiką tego zjawiska jest niezwykle trafne uwzględnienie przez Kościół elementu kultury w procesie rodzącej się nowej społeczności wierzących. W zachowaniu właściwej korelacji między wiarą i kulturą zostają uwzględnione nie tylko wymagania kultury, ale także i wymagania stawiane względem wiary¹³. Można w tym zauważyć, że wiara, która nie urzeczywistnia się w kulturze, nie jest wiarą w pełni z przekonaniem przyjętą. Z pewnością w tych relacjach pomiędzy wiarą a kulturą nie wolno pominąć tego, co jest ich wyznacznikiem i ku czemu mają człowieka prowadzić. Ważnym jest zawsze znalezienie uzasadnienia i motywu rozwijania wiary w człowieku wierzącym, który ma być także człowiekiem kultury. Wiara przenikająca wewnątrz ludzkiej duszy kształtuje zarazem świadomość człowieka, który odnajduje swoje odniesienie do rzeczywistości swej egzystencji w świecie kultury¹⁴. Tak więc *ewangelizacja* nabierająca znamion wszechstronnej troski

¹¹ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie – „W służbie Ewangelii” z 13.II.2001, *L'Osservatore Romano* 22(2001) nr 4, 37-38.

¹² Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie „*Metánoia* – konsekwencja spotkania z Chrystusem” z 30.VIII.2000, *L'Osservatore Romano* 22(2001) nr 1, 39-40.

¹³ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie – „Współpracować w szerzeniu Królestwa Bożego na świecie” z 6.XII.2000, *L'Osservatore Romano* 22(2001) nr 3, 37-38.

¹⁴ *Tamże*.

o właściwy rozwój człowieczeństwa jest określana mianem *nowej ewangelizacji*, która inspiruje nadanie właściwego kształtu formacji życia człowieka, by prawidłowo rozwijane uwzględniało wartości mające swe źródło w Bogu.

2. Dlaczego nowa ewangelizacja?

Nowa ewangelizacja, która bazuje na nowości chrześcijańskich doświadczeń i na dynamizmie nowych inicjatyw historycznych wkomponowanych w misję Chrystusa i Ducha Świętego, ukazuje zbawienie Boże w pełni przenikające istotę życia człowieka¹⁵. „Duch Pański spoczywa na Mnie, ponieważ Mnie namaścił i posłał Mnie, abym ubogim niósł dobrą nowinę, więźniom głosił wolność, a niewidomym przejrzenie; abym uciśnionych odsyłał wolnych, abym obwoływał rok łaski od Pana”. Zwinąwszy księgę oddał słudze i usiadł; a oczy wszystkich w synagodze były w Nim utkwione. Począł więc mówić do nich: „Dziś spełniły się te słowa Pisma, któreście słyszeli”(Mk 4, 18-21).

Chrystus, w którym miłość Boża stała się „ciałem, krzyżem i Eucharystią” jest wypowiedzianym człowiekowi przez Boga „*tak*” w darze spełniających się zapowiedzianych obietnic (por. 2 Kor 1, 20). To stawia człowieka w obliczu prawdy o samym sobie, zwłaszcza w konfrontacji z Bogiem po pełnionym przez człowieka grzechu, w odczuciu zniszczonej łaski uświęcającej, ale i zarazem w świetle nadziei na odnowę życia swej duszy. Nieodzownym zatem staje się fakt odnalezienia w *nowej ewangelizacji* pomocy w odzyskiwaniu największych wartości zbawczych. Ku temu skłania jej forma urzeczywistniającego się orędzia o jasnym i wyraźnym przekazie Ewangelii w duchu wolności, wiary i Bożego miłosierdzia¹⁶. Możliwość odnowy duszy staje się dla człowieka niezwykle ważną decyzją opartą na doznawanych wewnętrznych przeżyciach i na poznaniu swej słabości w konfrontacji ze złem, które z pomocą Bożą jest on jednak w stanie je w sobie unicestwić. Gdy człowiek więc wejdzie już na drogę wiary i zaufania Bogu, wtedy stopniowo przenika on w orbitę Bożego oddziaływania, a Ewangelia o zbawieniu staje się mu wówczas bardziej zrozumiała i przekonywująca.

Nową ewangelizację określa się często mianem *przemianą wewnętrzną, nawróceniem*, które inspiruje do przyjęcia daru Bożej łaski w procesie odnowy ludzkiej duszy, przyjęcia bez zastrzeżeń Bożych wskazań, praw i Jego Dobra. Fakt nawrócenia jest darem Boga, który dotyka istoty życia człowieka w jego najbardziej wrażliwym miejscu - *sercu*¹⁷. Odpowiedzią człowieka ma być zatem uświadomienie sobie swej słabości względem grzechu i powrót do Boga z całym światem swych wewnętrznych przeżyć¹⁸.

¹⁵ Por. JAN PAWEŁ II, "Przemówienie – „Prowadźcie dzieło nowej ewangelizacji” z 23.III.2001", *L'Osservatore Romano* 22(2001) nr 5, 27-28.

¹⁶ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie – „Prowadźcie dzieło nowej ewangelizacji” z 23.III.2001, *art. cyt.*, 28.

¹⁷ Por. JAN PAWEŁ II, Orędzie na Wielki Post 2001 – „Przebaczenie drogą do pokoju” z 7.I.2001, *L'Osservatore Romano* 22(2001) nr 3, 8-9.

¹⁸ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie – „Sakrament pokuty darem Chrystusa Zmartwychwstałego” z 31.III.2001, *L'Osservatore Romano* 22(2001) nr 5, 30-31.

Nowa ewangelizacja poprzez swoje świadectwo w każdej sytuacji daje światu prawdziwy obraz Bożej troski o człowieka. Te tzw. *znaki czasu* muszą mieć swoje miejsce w danym czasie i przestrzeni, gdyż ich obecność uzmysławia różnym środowiskom o relacjach życia ludzkiego do Ewangelii Jezusa jako *Drogowskazu na ludzkich bezdrożach*. *Znak* świadectwa jest niejednokrotnie jedynym wyznacznikiem istnienia rzeczywistości Bożej, która nadaje ludzkiemu życiu prawdziwe aspekty egzystencji. Dla chrześcijanina takim *znakiem czasu* jest przede wszystkim Słowo Boże, które stanowi kryterium rozróżniania wartości i motyw ostatecznie podejmowanej decyzji¹⁹.

Nowa ewangelizacja ze swej natury nie może być identyfikowana z instrukcją w odniesieniu do weryfikowania ocen i klasyfikacji wartości rzeczy czy też eksponowania wartości egzystencjalnych człowieka. Jednym z jej zadań jest bowiem danie człowiekowi możliwości rozeznania stanu świadomości swej wiary i zarazem danie wierzącemu okazji do zweryfikowania tego, co tę wiarę utrudnia bądź ją osłabia²⁰. Poprzez dostosowanie się pedagogice zbawczej Boga ma człowiek również sposobność odkrycia w sobie tego, co stanowi istotę jego życia i uzasadnienie tego, co on sam czyni dla swego zbawienia. Tak więc proces *nowej ewangelizacji* nie polega na zwykłym przejawianiu pomocy człowiekowi będącemu w potrzebie tylko czy to osobistej, czy też socjalnej. Najważniejszym jest umożliwienie człowiekowi, by potrafił zrozumieć swoje *miejsce i czas* w planach Bożych, by przekonał się do tego wszystkiego, co zostało mu dane i zadane przez Boga na jego drodze powołania do świętości. To wszystko nabiera swego właściwego wymiaru jednak tylko wtedy, gdy ludzkie zdolności, troski, myśli i czyny zostaną poddane działaniu mocy Bożej. Wymiar autentycznego zaufania i zawierzenia Bogu staje się więc możliwością rzeczywistej realizacji dążeń człowieka do spotkania z Bogiem w Jezusie Chrystusie.

Nową ewangelizację cechuje głoszenie Ewangelii Chrystusa i świadczenie o niej przykładnym życiem. Dlatego wiara, którą zakłada Ewangelia, jest wyznacznikiem wyznania, decyzji i praktyki. Dzięki wierze człowiek przyjmuje Boga jako swego Stwórcę i Zbawiciela we wszystkich wymiarach swej egzystencji, a w Kościele odnajduje chrześcijanin zawsze okazywaną mu pomoc sakramentalną jako źródło odnowy moralno – religijnej. W tym przejawia się także zdolność Kościoła w skutecznym zaradzeniu potrzeb człowieka dotkniętego nieszczęściem grzechu. Poprzez Słowo Boże i sakramentalną posługę otwierają się na nowo dla człowieka możliwości skonfrontowania swego dotychczasowego stylu życia z tym, co ofiaruje mu Bóg w procesie nawrócenia i podjęcia trudu szczerego powrotu do Boga²¹.

Niezwykle ważne miejsce w tym procesie odgrywa miłość jako dar Boży. Bowiem tam, gdzie jest miłość, trud życia nabiera swego właściwego znaczenia w aspekcie zbawczym. Chociaż często nie znajduje się uzasadniających wyjaśnień w sytuacjach

¹⁹ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie – „Decydujące spotkanie z Chrystusem Słowem, które stało się Ciałem” z 9.VIII.2000, *L'Osservatore Romano* 22(2001) nr 1, 37-38.

²⁰ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie na Światowy Dzień Misyjny – „Współpracujmy z Bogiem, który chce zbawić wszystkich ludzi” z 22.X.2000, *L'Osservatore Romano* 22(2001) nr 1, 17-18.

²¹ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie – „*Metanoia* – konsekwencja spotkania z Chrystusem” z 30.VIII.2000, *L'Osservatore Romano* 22(2001) nr 1, 39-40.

pełnych doświadczeń, to w świetle Bożej miłości daje się zrozumieć prawdę, że miłość i sam trud miłuje, który prowadzi ku zbawieniu. Ten aspekt znajduje swoje znaczące miejsce w *nowej ewangelizacji*, szczególnie w dzisiejszych czasach, gdy na problemy świata, dramaty historycznych wydarzeń i nieszczęść człowiek nie znajduje dla siebie odpowiedzi²².

Nowa ewangelizacja naszych czasów zmierza do urzeczywistnienia cywilizacji miłości i solidarności międzyludzkiej. Dlatego winna być ona nie powierzchowna, ale jak najbardziej dotykająca głębi przeżyć ludzkich. Nadto nie może być ona ograniczona jedynie terminologią różnorodnych pojęć i haseł, lecz winna dotykać istoty zasad życia człowieka w społeczności jako *rodzinie Bożej* z zachowaniem wszystkiego, co ją stanowi i normuje.

W tej perspektywie *nowa ewangelizacja* wskazuje na dwa cele: uwzględnienie więzi istniejącej między wiarą i kulturą oraz zachowanie właściwej relacji między nawróceniem i solidarnością. Ten aspekt omawia w swej Adhortacji Apostolskiej *Evangelii nuntiandi* Paweł VI: „Pęknięcie między Ewangelią a kulturą jest bez wątpienia dramatem naszych czasów jak i minionych epok”²³. Dlatego zadaniem *nowej ewangelizacji* jest skoncentrowanie się na istocie przesłania Chrystusa o zbawieniu człowieka i odnowieniu jego więzi z bliźnim. Nieodzownym staje się zatem nadanie kulturze, która inspiruje i kształtuje świadomość człowieka, właściwego kształtu przenikniętego wartościami transcendentnymi. Kultura, która przenika we wszystkie dziedziny życia ludzkiego, winna więc przyjąć postawę powrotu do sakralnej wizji świata.

Nowa ewangelizacja oparta na Chrystusowym orędziu o zbawieniu, ma prowadzić do rozeznania, zrozumienia i ukonstytuowania się właściwych kryteriów życia ludzkiego, które mają stanowić fundament rozwoju człowieka w relacjach Bosko – ludzkich. Człowiek dzisiejszy zdominowany niejednokrotnie przez nieufność do życia, do przyszłości, do świętości, do prawdy, do zobowiązań wobec innych, ma w darze wiary dostrzec możliwość ofiarowanej mu przez Boga pomocy gwarantującej zachowanie ludzkiej godności i miejsca w życiu społecznym. Dlatego misja *nowej ewangelizacji* jako zadanie Kościoła koncentruje swe wysiłki oparte na mocy Ewangelii w kształtowaniu kryteriów prawa, oceny wartości czynów, źródeł inspiracji i modeli życia ludzkiego, które niejednokrotnie kolidują z nauką Kościoła.

Zadaniem dość trudnym stojącym przed *nową ewangelizacją* jest umiejętne przenikanie do świata wewnętrznych przeżyć człowieka i nadanie im wymiaru wartości transcendentnych²⁴. W tej sytuacji *nowa ewangelizacja* znajduje swoje odniesienie do zawołania św. Pawła na Aeropagu o „nieznanym Bogu”: „Bo w rzeczywistości jest On niedaleko od każdego z nas. Bo w Nim żyjemy, poruszamy się i jesteśmy [...] z Jego rodu” (por. Dz 17, 22.28). Ten fakt ukierunkowuje spojrzenie człowieka w stronę jego realnego spotkania z Bogiem wszechmogącym i wszechmocnym. Gdy więc człowiek nie czuje się wewnętrznie usatysfakcjonowany, doświadcza trudności pod-

²² Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie – „Prowadźcie dzieło nowej ewangelizacji” z 23.III.2001, *art. cyt.*, 27.

²³ PAWEŁ VI, Adhortacja Apostolska *Evangelii nuntiandi*, n.20.

²⁴ *Tamże*.

jęcia i zrealizowania tych zadań, do których został powołany. W tym z pewnością kryje się i odpowiedź na zachowanie się chrześcijanina, który niejednokrotnie jest wręcz bardzo obojętny na liczne apele i wezwania do aktywności twórczej na rzecz społeczności czy to wierzących, czy też danej grupy społecznej. Nie angażowanie się w życie publiczne ma swoje uwarunkowanie zatem i w braku prawdziwych przeżyć duchowych. Jeśli wiara chrześcijanina jest niestała i uległa porywom emocji i wątpleniu na drodze podejmowanego nawrócenia, to również i kultura przeniknięta taką wiarą chrześcijańską będzie skłaniać się również do „ukrywania się”. Początkowo wypowiedziane „tak” Ewangelii zobowiązuje jednak do przyjęcia konsekwencji i do otwarcia się człowieka w pełni na działanie zbawcze Boga²⁵.

Nowa ewangelizacja w swym przekazie uwzględnia aspekt antropologiczny koncentrujący się na człowieku, który obdarzony darem *sposstrzegania i dotyku* doświadcza eksperymentalnie uwarunkowań swej egzystencji²⁶. To sugeruje odejście od abstrakcji, generalizowania i od teorii bez możliwości realizacji. *Nowa ewangelizacja* mając to na uwadze koncentruje się zatem na autentycznych przesłaniach życia człowieka, jego zależnościach i możliwościach. Doceniając wartość Słowa Bożego winien więc chrześcijanin szukać jego odzewu w swym wnętrzu i w świadomości przeżywanej wiary, która nie może ulec dewaluacji w korelacji z różnymi uwarunkowaniami codziennego życia. Pełne przekonanie do uzasadnionego działania Boga i Jego Opatrzności nastroja człowieka wierzącego pozytywnie do wielu sytuacji i zdarzeń, które niejednokrotnie są ciężką próbą wiary²⁷. To świadczy o właściwym charakterze *nowej ewangelizacji*, której zadaniem jest głoszenie światu *Dobrej Nowiny* o Bogu, który kocha człowieka, który jest nadzieją człowieka, który obdarza człowieka darem miłosierdzia, który wspiera człowieka na drodze jego nawrócenia i odnowy życia. Człowiek stworzony na „obraz i podobieństwo Boga” winien więc dostrzec w Stwórcy Dawcę życia, z „której Pełni otrzymaliśmy łaskę po łasce”. To usposabia człowieka do przyjęcia przesłania *nowej ewangelizacji*, która koncentruje swoje spostrzeżenia na właściwym zrozumieniu daru zbawienia ofiarowanego człowiekowi przez Boga i na zrozumieniu człowieka przez samego siebie w kontekście swych potrzeb i grzechu²⁸. Fakt, że *nowa ewangelizacja* eksponuje te elementy, które służą jako spoiwo wiążące człowieka z Bogiem i bliźnim, to jednak nie obce są jej i te okoliczności, które utrudniają, a nawet wręcz niszczą wszystko, co tworzy wolność, prawdę i zgodne życia człowieka. Dlatego *Dobrą Nowinę*, którą człowiek głosi *słowem i czynem* w swej społeczności, należy rozumieć jako realizowanie Bożego wezwania skierowanego do ludzkości o świętość życia²⁹.

²⁵ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie – „Wszyscy mamy uczestniczyć w działalności misyjnej Kościoła” z 20.I.2001, *L'Osservatore Romano* 22(2001) nr 4, 32-33.

²⁶ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie – „W służbie Ewangelii” z 13.II.2001, *L'Osservatore Romano* 22(2001) nr 4, 37-38.

²⁷ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie – „Wartość zaangażowania w rzeczywistość doczesną” z 18.XII.2000, *art. cyt.*, 38.

²⁸ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie – „Prowadźcie dzieło nowej ewangelizacji” z 23.III.2001, *art. cyt.*, 28.

²⁹ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie – „Oczekiwanie i zachwyt człowieka wobec tajemnicy” z 26.VII.2000, *L'Osservatore Romano* 22(2001) nr 1, 35-36.

3. Nowa ewangelizacja jako „ożywiająca” przepowiadanie Kościoła

Nowa ewangelizacja jest wyrażeniem, które niejako uogólnia ideę procesu nadania nowego kształtu przepowiadania Kościoła w dobie współczesnych wydarzeń i przeobrażeń społecznych. Jej miejsce i okoliczności powstania wskazują zatem na potrzebę dokonania zmian w tym, co było dotychczas czymś oczywistym i zrozumiałym. *Ewangelizacja* zawsze była i jest misją zasadniczą Kościoła, w którym ma ona swoje miejsce, sens i przeznaczenie. W historii przepowiadania zachowywała Ewangelia zawsze swoją *nowość* i *aktualność* względem tych, którzy ją głosili, jak i wobec tych, którzy ją przyjmowali.

Kościół z istoty swego powołania jest głosicielem Ewangelii Chrystusa, zawsze pełnej życia i optymizmu odpowiadającej *młodości*, mimo zmieniających się warunków życia społeczno – religijnego człowieka. I ta ożywiająca *nowość* oddziałuje zawsze na to, co było kiedyś też *nowością* w danym okresie czasu. Tak więc wchodząc w nam obecne czasy *nowej ewangelizacji* nie można pominąć tego, co było kiedyś w przeszłości inspiracją także *nowej ewangelizacji*. To skłania do odnowy apostołskiego zapału, poznania i ewentualnego wykorzystania wcześniej stosowanych metod i zwyczajów w interpretacji współczesnej kultury i nowych form aspiracji³⁰. Tak więc w kontekście przeobrażeń historycznych i umysłowych pojawia się w *nowej ewangelizacji* element „nowej swobody ewangelizacyjnej”.

Nowa ewangelizacja wymaga głębokich inspiracji na wzór gorliwości apostołskiej pierwszych wieków. W tym dostrzec można nie tylko ewenement początków życia Kościoła i jego ekspansji na cały świat, ale przede wszystkim wzór każdego początku i zarazem sposobność każdej podejmowanej odnowy życia Kościoła. Nie oznacza to, by *nowa ewangelizacja* musiała powrócić do *zerowego punktu wyjścia* historii Kościoła, lecz w tym kryje się sugestia, by umiejętnie wkomponować w proces podjętej *nowej ewangelizacji* doświadczenia zaczerpnięte z bogatej historii Kościoła. I w tym kontekście łatwo daje się zrozumieć wymagania *nowej ewangelizacji* w korelacji do panującej kultury.

Jan Paweł II w swoim nauczaniu jubileuszowym przedstawia liczne zagrożenia współczesnego świata, które wskazują na konieczność podjęcia zadań *nowej ewangelizacji*. Do nich należy: ateizm, ignorancja religijna, desakralizacja życia, sekularyzacja, dominacja *pewności* metafizycznych, dewaluacja wartości etycznych, przeobrażenia ekonomiczne zniewalające człowieka i jego uzależnienia się³¹. W obliczu tych zagrożeń staje się zatem uzasadniona potrzeba podjęcia decyzji pomocy człowiekowi i światu, by nie uległo całkowitemu unicestwieniu to, co stanowi najważniejszą wartość człowieka jako osoby ludzkiej i *dziecka Bożego*: powołanie do świętości i życia w wieczności. Tego aspektu nie można więc pomijać w całym procesie podjętych prób *ratowania* człowieka. I temu zadaniu wychodzi naprzeciw podjęcie misji *nowej ewangelizacji*³².

³⁰ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie Ojca Świętego – „Wartość zaangażowania w rzeczywistość doczesną” z 18.XII.2000, *art. cyt.*, 39.

³¹ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie – „Prowadźcie dzieło nowej ewangelizacji” z 23.III.2001, *art. cyt.*, 27.

³² *Tamże*.

Nowa ewangelizacja, która przygotowywała świat na *Wielki Jubileusz Roku 2000* miała dać człowiekowi możliwość odkrycia na nowo Chrystusa jako Zbawiciela świata i człowieka. Po wydarzeniach *Roku Świętego 2000* ten zapal poznania Chrystusa nadal nastraja świat na oczekiwanie *nowej Pięćdziesiątnicy*, na *nowe Zesłanie Ducha Świętego*. Również dzisiaj jest aktualne to, co pisał św. Jan Chryzostom: „Apostołowie nie zeszli z góry jak Mojżesz, trzymając w rękach kamienne tablice. Wyszli oni z Wieczernika niosąc Ducha Świętego w swoich sercach, ofiarując wszędzie skarby mądrości, łaski i dary duchowe jakby ze źródła tryskającego. Poszli, by głosić całemu światu w sposób, jakby oni sami byli żywym prawem, jakby byli księgą natchnioną łaską Ducha Świętego”³³. Jeżeli jest prawdą to, co mówi Ireneusz, że poprzez Ducha „widzimy, słyszymy, mówimy”³⁴, pierwszą konieczną rzeczą dla Kościoła, który chce ewangelizować ludzi ewangelizując przedtem sam siebie, jest ponowne odkrycie „głosu” Ducha i przekazanie go światu głosząc orędzie zbawcze.

4. Konieczność zachowania wartości tradycji chrześcijańskiej

Nowa ewangelizacja zwraca uwagę na wartość tradycji chrześcijańskiej, która przejawia się w praktykowaniu modlitw, katechizacji, sposobach celebracji różnych obrzędów religijnych. Właściwe ich usytuowanie w procesie *nowej ewangelizacji* sprawia, że stopniowo wzrasta świadomość sprawowanych praktyk religijnych nie będących już dla człowieka wierzącego jeszcze jednym dodatkowym zwyczajem czy przyzwyczajeniem. Ten fakt stawia chrześcijanina w konfrontacji ze swoimi przekonaniami, na które musi on sobie dać odpowiedź, na ile jest to jego wiara bazująca na przyzwyczajeniu, a na ile on wierzy z przekonania.

Nowa ewangelizacja koncentruje się w swym zamierzeniu na integracji społeczności wierzących w duchu świadomości przyjmowanej wiary, doświadczenia wiary i pedagogiki wiary. Bez świadomości wiary bowiem nie zaistnieje przekaz *Dobrej Nowiny*, bez doświadczonej uprzednio wiary nie może dokonać się autentyczny przejaw jej wartości, bez pedagogiki wiary, która umiejętnie sugeruje sposób jej urzeczywistnienia, nie zainicjuje się naśladowanie wiary w Boga objawionej człowiekowi. Z tym wiąże się zagadnienie właściwej oceny podstaw wiary, które w dobie naszych czasów poddawane są wielu kontrowersyjnym refleksjom za sprawą pojawiających wielu pseudoreligii i nowych modernistycznych poglądów na świat. Dlatego więc w procesie *nowej ewangelizacji* nie może zabraknąć skoncentrowania się na podstawowych prawdach wiary i ich właściwej interpretacji odpowiednio dostosowanej do świadomości i do poziomu intelektualnego odbiorcy. Winno się także uwzględnić w tym procesie rzeczywistość egzystencjalną człowieka i jego relacje do zmieniającego się świata³⁵.

W programach ruchów neokatechumenalnych daje się dostrzec urzeczywistnienie idei misji *nowej ewangelizacji*, które stanowią elokwentną syntezę zestawienia wiary

³³ JAN CHRYZOSTOM, *Commento al Vangelo di Matteo*, Roma 1966, 27.

³⁴ IRENEUSZ Z LYONU, *Contro le eresie e gli altri Scritti*, Milano 1981, 449.

³⁵ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie do organizatorów obchodów Wielkiego Jubileuszu – „Pomnażamy dziedzictwo Roku Świętego” z 11.I.2001, *L'Osservatore Romano* 22(2001) nr 4, 30-31.

chrześcijańskiej i dążeń człowieka współczesnego. Znamiennej cechą tej syntezy jest wyeksponowanie wartości człowieka jako osoby ludzkiej wraz z bogactwem jego duchowych przeżyć ukierunkowanych na Boga jako źródło prawdziwego szczęścia. W tym przejawia się także zdolność człowieka do wyboru tego, co daje mu możliwość życia w świętości oraz fakt, że po pełnionym grzechu staje człowiek wobec prawdy, że poprzez żal i pokutę zawsze czekający na niego Bóg obdarzy go na nowo łaską miłosierdzia. Do tego winien jednak człowiek dojrzeć i nabyć przekonania, że tylko Bóg jest w stanie dać mu to, co tak nieraz lekkomyślnie człowiek traci poprzez ugodę z grzechem. Dlatego tak znacząco akcentuje *nowa ewangelizacja* element doświadczenia przez człowieka skutków nieposłuszeństwa człowieka względem Boga, który jest jedynym źródłem życia i fundamentem prawdy, na którym może kontynuować człowiek odbudowę swego jestestwa.

Człowiek zamknięty w sobie i załęknioty, sparaliżowany grzechem i obawą przed karą, czuje się niezdolny, by kochać bliźnich i siebie prawdziwą miłością. Na tę prawdę uwrażliwia *nowa ewangelizacja*, by człowiekowi przywrócić nadzieję płynącą z pojednania z Bogiem. Znaczące w swej wymowie są tu słowa św. Piotra: „Niech będzie błogosławiony Bóg i Ojciec Pana naszego Jezusa Chrystusa. On bowiem w swoim wielkim miłosierdziu przez powstanie z martwych Jezusa Chrystusa na nowo zrodził nas do żywej nadziei” (1 P 1, 3). Tak więc jak Chrystus zmartwychwstał, tak również dla człowieka istnieje możliwość zmartwychwstania ze śmierci z grzechu na drodze nawrócenia. Tę prawdę zdecydowanie akcentuje *nowa ewangelizacja* koncentrująca się na przesłaniu Ewangelii jako orędziu zbawczym Chrystusa, że Bóg pojednał świat ze sobą przez Chrystusa (por. Kol 1, 18; 1 Kor 15, 20). W tym kontekście *nowa ewangelizacja* na kartach Dziejów Apostolskich odnajduje także prawdę o usprawiedliwieniu człowieka i o przebaczeniu grzechów: „Každy, kto uwierzy, jest przez Niego usprawiedliwiony ze wszystkich grzechów, z których nie mogliście zostać usprawiedliwieni w Prawie Mojżeszowym” (Dz 13, 38-39). Ewangelia łaski staje więc przed człowiekiem z darem prawdziwej wolności, której nie może zaoferować człowiekowi nikt inny. W myśli *nowej ewangelizacji* jest to przejaw nadzwyczajnej troski o człowieka, który ze swej natury stworzony przez Boga zawsze w głębi swego jestestwa powraca do Boga³⁶. Tak więc zadaniem tej *nowej ewangelizacji* jest głoszenie tej prawdy w sposób jak najbardziej przekonujący odbiorcę, by uznał on dar swego nawrócenia jako element składowy swej egzystencji³⁷.

W procesie *nowej ewangelizacji* najbardziej przekonującym argumentem jest świadectwo życia wiarą³⁸. Człowiek dobrze rozeznaje na drodze swoich życiowych doświadczeń, co znaczy dla niego „wierzyć” i co oznacza „nie wierzyć”. Nie jest zdolny do *ewangelizacji* taki człowiek, który w swoim życiu nie doświadczył spotkania z Bogiem. Dlatego na drodze swego życia człowiek winien zawsze dążyć do spo-

³⁶ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie – „*Metanoia* – konsekwencja spotkania z Chrystusem” z 30.VIII.2000, *art. cyt.*, 39.

³⁷ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie – „Prowadźcie dzieło nowej ewangelizacji” z 23.III.2001, *art. cyt.*, 28.

³⁸ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie – „Chrześcjanin uczniem Chrystusa” z 6.IX.2000, *L'Osservatore Romano* 22(2001) nr 1, 40-41.

tkania z Bogiem, by móc odbudować w sobie entuzjazm życia i świadczyć poprzez swoją postawę o Bogu sprawcy Dobra³⁹. W takiej postawie świadka realizuje się człowiek najpełniej i doznaje satysfakcji życia mimo świadomości swych słabości i powrotów do grzechu. Dar łaski Bożej pomocy nastraja jednak człowieka do odkrywania przed Bogiem swego wnętrza i zarazem inspiruje go do świadczenia bliżnim o uzdrawiającej miłości Bożej. Zatem powołanym do dzieła *ewangelizacji* nie jest jedynie święty, ale także i ten, kto chce nim być.

Człowiek, który swoje życie opiera na Bogu jako Dawcy życia i Przewodniku przez życie, daje wyraz nie tylko swemu wielkiemu zaufaniu Bożej opatrności, ale nadto rozwija w sobie proporcjonalnie do stopnia zawierzenia zdolność swego apostołowania wśród ludzi. Nieodzownym staje się w tych relacjach uwzględnienie procesu powrotu do fundamentalnych podstaw *ewangelizacji* Kościoła i pierwotnej gorliwości apostołskiej, by móc nie tylko lepiej rozeznaczyć uwarunkowania przeszłości Kościoła, ale także na ich analizie odpowiednio korygować przemiany we współczesnym Kościele⁴⁰.

Nie można w całym tym procesie *nowej ewangelizacji* pominąć aspektu przeżywanego doświadczenia spotkania z Bogiem, które najpełniej realizuje się w praktykowaniu modlitwy jako dialogu z Bogiem. Poprzez modlitwę człowiek podejmujący dzieło *nowej ewangelizacji* ma świadomość w imię Kogo to czyni i z czyją pomocą może on temu sprostać. Wychodząc z głębi doświadczenia Boga, szukając właściwych dróg komunikowania się z otaczającym go światem, nabywa ów człowiek przekonania o słuszności swych wysiłków i skutków *ewangelizacji*. To mu pozwala na sprostanie trudnościom codziennego życia i przekonuje go do jeszcze bardziej sumiennego przepowiadania Ewangelii z uwzględnieniem tego, czego on sam doznał od Boga w konfrontacji ze swymi słabościami na drodze swego nawrócenia⁴¹.

Bez modlitwy, bez prywatnej medytacji, bez wnikliwego i wewnętrznego spotkania ze Słowem Bożym, trudno jest odnaleźć człowiekowi drogę do samego siebie, nie mówiąc już o zbliżaniu się do Boga i jego tajemnic. W modlitwie bowiem dojrzeźwa dar dania świadectwa wierze, świętości, apostołstwa. Przez nią chrześcijanin ma okazję trwać w jedności z Bogiem, który na drodze modlitwy „podpowiada” mu jak ma żyć.

5. Świadectwo Prawdy w głoszeniu i w służbie

Świadectwo Prawdy i doświadczenie Prawdy są koniecznymi założeniami w głoszeniu Prawdy, która wynikając z nich jest w tym samym momencie wiarygodnym świadectwem. Dlatego to celebrowanie *Jubileusza 2000* w oparciu o własną tożsamość i misję Kościoła była mocnym i konkretnym impulsem dla świata dając świadectwo o Jezusie Chrystusie.

³⁹ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie – „Doświadczenie Boga *Abba* w Chrystusie i Duchu” z 20.IX.2000, *L'Osservatore Romano* 22(2001) nr 1, 42-43.

⁴⁰ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie – „Chrześcijanin ożywiany Duchem Świętym” z 13.IX.2000, *L'Osservatore Romano* 22(2001) nr 4, 41-42.

⁴¹ Por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie – „Sakrament pokuty darem Chrystusa Zmartwychwstałego” z 31.III.2001, *art. cyt.*, 30.

Głównym tematem Soboru Watykańskiego II i serii Synodów, które go poprzedziły, podkreśla Jan Paweł II, była „ewangelizacja, a w szczególności nowa ewangelizacja. Podwaliny dla tego tematu położyła Adhortacja Apostolska *Ewangelii Nuntiandi* Pawła VI⁴². Kościół, według nauki Soboru „zmierza ku jednemu tylko, a mianowicie, by pod kierownictwem Ducha Świętego, Pocieszyciela, prowadził dalej dzieło samego Chrystusa, który przyszedł na świat, żeby dać świadectwo prawdzie, żeby zbawiać, a nie sądzić, żeby służyć, a nie żeby Jemu służono”⁴³.

W swoim Liście Apostolskim *Tertio millennio adveniente* Ojciec Święty ukazuje etapy nieprzerwanej misji Kościoła wewnątrz powszechności rodziny ludzkiej, aż do naszych czasów (por. n.57). Te myśli przewijają się także w tekście Encykliki *Redemptoris missio*, które znajdują swoje odniesienie do treści Konstytucji *Lumen Gentium* i Dekretu *Ad Gentes* o „permanentnej ważności mandatu misyjnego”. W *Redemptoris missio*, Jan Paweł II wskazuje, że „u schyłku drugiego tysiąclecia od przyjścia Chrystusa obejmujemy spojrzeniem ludzkość, przekonujemy się, że misja Kościoła dopiero się rozpoczyna i że w jej służbie musimy zaangażować wszystkie nasze siły”⁴⁴.

To stwierdzenie obejmuje z jednej strony szeroką gamę ludów i kultur, które jeszcze nie otrzymały Słowa zbawienia, a z drugiej strony narodów i kultur starożytnego chrześcijaństwa Zachodu, który „im bardziej odrywa się od swych korzeni, tym bardziej staje się terenem misyjnym”⁴⁵.

Posłanie misyjne Chrystusa dla swego Kościoła i sytuacja ludzkości już w trzecim tysiącleciu podkreślają zatem ze szczególną nagłością, że nadszedł „moment zaangażowania wszystkich sił kościelnych w nową ewangelizację i w misję wśród narodów. Nikt wierzący w Chrystusa, żadna instytucja Kościoła nie może uchylić się od tego najpoważniejszego obowiązku: głoszenia Chrystusa wszystkim ludom”⁴⁶. W tym duchu *Jubileusz 2000* zachęcał więc chrześcijan do wnikliwej refleksji, a przede wszystkim do pełnego otwarcia się na działanie Ducha Świętego, który jest „głównym sprawcą nowej ewangelizacji”⁴⁷.

Odnowa pracy duszpasterskiej według wzoru misyjnego – zdaniem Papieża - musi mieć swój początek we właściwym odczytaniu treści i metod, które charakteryzuje Sobór Watykański II. Misja by była skuteczną, musi połączyć w sposób poprawny i jasny wymiary *bycia* Kościoła, jego *orędzia* i jego *działania* w świecie⁴⁸. Kościół jest przede wszystkim wezwany do stawania się coraz bardziej samym sobą według miary

⁴² TMA, n. 21.

⁴³ *Gaudium et Spes* 3; por. TMA, n.56.

⁴⁴ JAN PAWEŁ II, Encyklika *Redemptoris Missio*, n.1, w: *Encykliki Ojca Świętego Jana Pawła II, dz. cyt.*, 511.

⁴⁵ TMA, n.57.

⁴⁶ RM, n.3.

⁴⁷ TMA, n.45.

⁴⁸ Por. "List pasterski Episkopatu Polski na zakończenie Wielkiego Jubileuszu z 30.XI.2000", *L'Osservatore Romano* 22(2001) nr 4, 57-59.

chcianej przez Chrystusa. Tylko w takim wymiarze jego *orędzie* będzie w konsekwencji wiarygodne i ważne. Jego *działanie* będzie świadectwem o Prawdzie Chrystusa, a więc rzeczywistą służbą człowiekowi.

Obchody *Roku Świętego 2000* ukazały rzeczywistość uwzględnienia elementu *pro-rockiego Kościoła* ukierunkowanego na *Bożą przyszłość*, która ciągle wchodzi w *teraźniejszość* ludzkiego życia za pośrednictwem Ducha Świętego. Nowość twórcza nie ma swego wytlumaczenia w *przeszłości*, ale w *przyszłości*. Aczkolwiek *cudem* Boga, który objawia się Abrahamowi, Izaakowi i Jakubowi, jest fakt, że Jego działanie twórcze pochodzi z *przyszłości*. Jest to akt prorocki. Ten Bóg „przychodzi” do świata, aby go spotkać. Stoi naprzeciw i woła, daje wzrost i uwalnia. Dzieje się to za pośrednictwem Tego samego, który jest jego sprawcą od początku i w pełni czasów: Ducha Świętego. Jest On osobistą nowością w działaniu w świecie. Jest obecnością *Boga–z–nami*, zjednoczonym z naszym duchem (por. Rz 8, 16). Bez Niego Bóg jest daleko, Chrystus pozostaje w *przeszłości*, Ewangelia jest martwą literą, Kościół zwykłą organizacją, autorytet jest dominacją, misja *propagandą*, kult *przywoływaniem*. Ale z Duchem Świętym i za Jego pośrednictwem świat odzyskuje nadzieję na Królestwo Boże, człowiek jest zdolny panować nad słabością swej natury, Chrystus zmartwychwstały jest obecny, Ewangelia jest mocą życia, Kościół ukazuje wspólnotę Trynitarną, misja jest Pięćdziesiątnicą.

Moc działania Ducha Świętego szczególnie w dziele *nowej ewangelizacji* Kościoła stanowi niejako most łączący wydarzenia i jego przesłanie z aktualizacją: „Także w naszej epoce Duch Święty jest *głównym sprawcą nowej ewangelizacji*. Ważnym celem będzie ponowne odkrycie Ducha jako Tego, który w toku dziejów buduje Królestwo Boże i przygotowuje Jego ostateczne objawienie w Jezusie Chrystusie, działając ożywczo we wnętrzu człowieka i sprawiając, że już w codziennym ludzkim doświadczeniu kiełkują ziarna ostatecznego zbawienia, które nastąpi na końcu czasów”⁴⁹.

* * *

Wnikając w misję Kościoła na progu nowego tysiąclecia chrześcijaństwa, pojawia się konieczność podjęcia świadomej odpowiedzialności za przekaz wiary w aktualnych uwarunkowaniach społeczno – kulturowych świata. Dzisiaj Bóg, jeśli nie jest negowany, to jest najczęściej coraz bardziej mniej poznawany, co w konsekwencji prowadzi do zubożenia na sprawy religijne i stopniowego odchodzenia od modelu chrześcijańskiego życia. Dlatego tak ważnym staje się uwzględnienie w *nowej ewangelizacji* faktu obecności Boga w życiu człowieka, który tylko w Nim może znaleźć pełną odpowiedź na sens swego życia. W tym względzie rozum i wolność mają więc być *instrumentami* pomagającymi odnaleźć właściwy sens życia i jego przeznaczenie. Nieodzownym staje się również wskazanie na jedność istniejącą między Bogiem jako Dawcą życia a egzystencją człowieka, co w konsekwencji kształtuje wymiar sensu religijnego życia i wiary. Poprzez przyjęcie dynamizmu wiary otwiera się możliwość wglądu w życie religijne, które na drodze modlitwy i trwania w łasce świętych sa-

⁴⁹ TMA, n. 45; por. JAN PAWEŁ II, Przemówienie Ojca Świętego – „Wartość zaangażowania w rzeczywistość doczesną” z 18.XII.2000, *art. cyt.*, 38.

kramentów, staje się źródłem radości i fascynacji bycia z Bogiem. Najbardziej jednak zasadniczym elementem *nowej ewangelizacji* jest sposobność urzeczywistniania zasad chrześcijańskiego w postawę prawego i etycznego życia.

Nowa ewangelizacja w konfrontacji ze realiami dokonujących przeobrażeń społeczno – kulturowych, konfiguruje swoje idee z wykładnią współczesnych nauk i tendencjami rozwoju sekularyzacji. Dziedzictwo doktrynalne Kościoła przenikając w rozwój nauk pedagogicznych, psychologicznych, socjologicznych w okresie ostatnich dziesięcioleci, sprawia przenikanie świadomości religijnej i tendencje wiary w strukturę świata. To stanowi wezwanie do poznania Boga na drodze wnikliwego poznania Pisma świętego, mocy świętych sakramentów, przykładów życia w świętości. Dlatego koniecznością staje się podjęcie *nowej ewangelizacji* w celu: poszukiwania życiowej prawdy i rozwoju etyki chrześcijańskiej, rozeznania wartości kulturowych świata w korelacji do wartości tradycji chrześcijańskich, rozwoju form nowego duszpasterstwa w środowiskach wielkich konglomeracji miejskich, dawania świadectwa życia wiarą, odczytywania „znaków czasu”, przemiany serca i myśli na drodze nawrócenia do życia życiem Bożym.

LA NUOVA EVANGELIZZAZIONE COME RISPOSTA DELLA CHIESA ALLE SFIDE
DEL MONDO CONTEMPORANEO

Sommario

L'evangelizzazione non può rifugiarsi nella filosofia o nella polemica per evitare il carattere di annuncio, di comunicazione di una notizia; né si può confondere l'annuncio di buone notizie con la minaccia, il ricatto morale. Nel Vangelo la denuncia sorge dall'annuncio, così come il giudizio si comprende alla luce della salvezza offerta. Tanto l'avvento la predicazione apostolica della morte e risurrezione di Cristo sono „vangelo”. L'evangelizzazione vuole mostrare che la salvezza intravista dall'uomo non è un'*utopia*, ma ci viene realmente offerta in Gesù Cristo. L'evangelizzazione tende a porre gli ascoltatori davanti all'origine, all'inizio, ai *fondamenti* di un'esistenza nuova.